

VIJESTI

Skup speleologa Hrvatske 2022., Samobor

Krešimir Motočić¹, Nenad Buzjak¹

Autori fotografija: Tomislav Brkić, Luka Šikić

¹Speleološki klub Samobor, Samobor

Nakon višemjesečnih priprema Skup speleologa Hrvatske 2022. održan je u Samoboru od 3. do 6. studenog 2022. godine. Organizatori su bili Speleološki klub Samobor i Udruga Breganja. Organizacijski odbor činili su: Krešimir Motočić, Alen Kirin, Dalibor Paar, Nikolina Kuharić, Ljiljana Nekić, Hrvoje Cvitanović i Saša Minihofer. Suorganizatori su bili POU Samobor i Centar za mlade Bunker. Glavni pokrovitelj Skupa bio je Grad Samobor, a ostali pokrovitelji Hrvatski speleološki savez, Komisija za speleologiju Hrvatskog planinarskog saveza, Istarski speleološki savez i Zagrebački speleološki savez. Skup su pratili i donatori: Jama Baredine, Bim sport, Društvo za istraživanje krša Freatik i Branko Šavor.

Skup je svečano otvoren 3. studenog 2022. u samoborskoj Galeriji Prica. Šezdesetak uzvanika i gostiju prigodnim su riječima pozdravili: zamjenik gradonačelnice Samobora Petar Burić, predsjednica Županijske skupštine Zagrebačke županije Martina Glasnović i predsjednik Speleološkog kluba Samobor prof. dr. sc. Nenad Buzjak. U svom obraćanju Buzjak je prisutne upoznao sa značenjem speleologije i speleoloških udruga za grad Samobor te općenitu ulogu speleologa u suvremenom društvu – od speleoloških istraživanja i zaštite prirode, sudjelovanja speleologa u radu Hrvatske gorske službe

spašavanja, pomoći stradalima od potresa pa do akcija čišćenja otpada iz speleoloških objekata u sklopu inicijative „Čisto podzemlje“.

U sklopu otvorenja prikazane su dvije izložbe i jedan dugometražni film. Otvorena je izložba speleofotografija Dinka Stopića „Svemir pod nogama“. Dinko Stopić sam je predstavio svoju izložbu koja je ostala otvorena za javnost do 3. prosinca 2022. godine. Dio otvorenja bio je i umjetnički program u izvedbi Jane Pogrmilović (vokal), Juliane Levak (violina), Kreše Levaka (gitara) i Darka Jelečkog (bas).

Održana je projekcija talijanskog filma „Il Buco“ (Rupa) iz 2021. godine,

snimljenog u režiji Michelangela Frammartina. Radnja filma odvija se u ljeto 1961. kada skupina speleologa istražuje gotovo 700 metara duboku jamu u masivu Pollino na jugu Italije. Film je osvojio specijalnu nagradu žirija na 78. Venecijanskom filmskom festivalu. Film je predstavila producentica i redateljica Tiha Klara Gudac. Za dokumentarne filmove koje je režirala („Goli“ i „Žica“) Tiha je dobila niz nagrada i priznanja na međunarodnim filmskim festivalima, između ostalog i Srce Sarajeva za najbolji dokumentarni film, nagradu Amnesty International Slovenije, prestižnu nagradu međunarodne asocijacije filmskih kritičara – FIPRESCI, niz nagrada za ljudska prava, više

nagrada publike i žirija. O filmu je istakla da je Frammartino inspiraciju pronašao u istinitoj speleološkoj priči s početka šezdesetih godina prošloga stoljeća, kad je, u vrijeme ekonomskog *booma*, skupina mladih talijanskih speleologa istraživala špilju u zabačenoj kalabreškoj dolini koja se pokazala trećom najdubljom na svijetu, dubine blizu 700 metara. Priču o speleolozima i njihovoj ekspediciji Frammartino prikazuje paralelno sa životom lokalnih ljudi, s naglaskom na vremešnom pastiru (Nicola Lanza), što mu je povod za sudar dvaju različitih svjetova, novog i starog, urbanog i ruralnog, užurbanog i sporog, tame i svjetla. Dolazak speleologa, kao utjelovitelja

moderne tehnologije i globalizacije, remeti spokojnu svakodnevnicu pastira, koliko god da oni svoj istraživački posao obavljaju takoreći bez riječi, samo uz povike kojima je sklon i on, samo drugačije intonacije. Povici su vrsta komunikacije u filmu „Il Buco“, a riječi pronalazimo samo u reklamama na televiziji, primjerice za najveću zgradu u Europi (Pirellijev toranj u Milanu) koja se gradi na sjeveru, na drugome kraju Italije, istovremeno sa silaskom speleologa pod zemlju (od nebodera do špilje, još jedan sudar suprotnosti). Prednjače prirodni zvukovi, zvukovi speleološke opreme, zvona krava... „Rupa“ je film o vremenu i njegovu neumitnom prolasku, početku i kraju nečega,

uključujući spokojan način života i život sam.

Tijekom svečanosti otvaranja Skupa ispred Kina je bila postavljena izložba „Samoborska speleologija“ u sklopu koje je na nekoliko *rollupova* tekstom, fotografijama i nacrtima predstavljen rad SO PD Japetić, Speleološkog kluba Samobor i Udruge Breganja. Izložbu su pripremili Krešimir Motočić, Dalibor Paar, Nikolina Vuglešić Pleše i Nenad Buzjak. I na taj način, otvorenje Skupa speleologa Hrvatske dopunjava važnosti speleologije za grad Samobor. Otvaranjem prema građanima kroz fotografiju i film oni pobliže upoznaju svijet koji je ispod nas.

U petak 4. studenog u Osnovnoj školi Bregana održano je znanstveno-popularizacijsko i edukativno događanje za učenike osnovnih škola i njihove učitelje „Istraživači 21. stoljeća“. Sve okupljene na samom su početku pozdravili ravnatelj škole Igor Matijašić, zatim i idejni začetnik cjelokupnog događanja docent na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Dalibor Paar te gradonačelnica Samobora Petra Škrobot koja je i otvorila radionice. Na 16 radionica iz STEM područja učenici i njihovi učitelji imali su mogućnost upoznati se sa zanimljivim temama kao što su mimikrija u životinjskom svijetu, proučavanje različitih vrsta stijena i minerala, slikanje prirodnim pigmentima, prapovijesno posuđe, raspoznavanje ptica po pjevu, svemir i astronomski instrumenti... Cilj je ovoga događanja bio pružiti učenicima osnovnih škola širi uvid u različite teme i metode istraživanja u prirodoslovlju s posebnim naglaskom na prirodne vrijednosti Hrvatske, a navedenom događanju u Bregani odazvali su se mnogobrojni stručnjaci različitih ustanova i udruga: Javna ustanova Aquatika – Slatkovodni akvarij Karlovac, Hrvatski prirodoslovni muzej, Javna ustanova Pećinski park Grabovača, Javna ustanova Zeleni prsten Zagrebačke županije, Javna ustanova Park prirode Žumberak – Samoborsko gorje, Javna ustanova

Park prirode Medvednica, Zoološki vrt Grada Zagreba, Astronomska grupa OŠ Bogumila Tonija Samobor, Dvokut-ECRO d. o. o., Institut Ruđer Bošković, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Speleološki odsjek HPD Željezničar, Udruga Breganja, Hrvatsko biospeleološko društvo, Speleološki klub Samobor i Speleološko društvo Velebit.

U petak je u večernjim satima počelo okupljanje sudionika u Centru za mlade Bunker gdje se održavao centralni dio Skupa – predavanja, izložba „Samoborska speleologija“, izložba fotografija s natječaja za najbolju speleofotografiju, štandovi udruga i projekcije SpeleoFilmFestivala. Za zabavni dio programa bio je zadužen DJ Šuja.

Radni dio skupa počeo je u subotu 5. studenog. U uvodnome dijelu nazočne je pozdravio predsjednik SK Samobor Nenad Buzjak, predsjednik Hrvatskog speleološkog saveza Neven Šuica i pročelnik Komisije za speleologiju HPS-a Damir Janton. Na skupu je bio predstavljen rad speleoloških udruga i odsjeka, ekspedicije i projekti provedeni tijekom 2022. godine. U sklopu Skupa tiskan je Zbornik sažetaka. Održana su sljedeća predavanja:

- Teo Barišić, Aida Barišić: *Speleološka istraživanja u Jamskom sustavu Crnopac i jami Duša, rujan 2021. – studeni 2022.*
- Jelena Beželj, Katica Čerić, Anita Trojanović: *1234 Snježnica*
- Velimir Ivačić, Igor Knež: *Speleološka ekspedicija Srednji Velebit 2022*
- Maja Marinić, Gorana Perić: *Međunarodna speleološka ekspedicija "NEDAM 2022"*
- Gorana Perić: *Speleološka ekspedicija Sjeverni Velebit 2022*
- Domagoj Madunić, Roman Ozimec, Stipan Dilber, Josip Marković, Damir Basara, Sašo Finžgar, Lada Lukić Bilela: *13. međunarodna speleološka i znanstveno-istraživačka*

Ekspedicija Ponor Kovači – Izvor Ričine 2022.

- Jure Tičar: *Skalarjevo brezno 2022: Na tragu najdublje jame u Europi*
- Dinko Stopić, Goran Mandić: *7 godina Jame na Javoru*
- Tila Medenica, Ivan Vidović: *Speleološka istraživanja izvorišnog područja Cetine u 2022. godini*
- Roman Leopold, Paula Šimunčić: *Ozren Lukić Luka i 20 godina SKOL-a*
- Neven Šuica, Nataša Cvitanović, Hrvoje Cvitanović: *20 godina Speleološkog kluba Ursus spelaeus iz Karlovca*
- Nenad Buzjak, Duje Kalajžić: *Metode, rezultati i usporedba laserskih i fotogrametrijskih snimanja speleoloških objekata*
- Dino Grozić, Ivan Glavaš, Antonio Ciceran: *LiDAR analize okolice Jame kod Rašpora: upotunjavanje speleološke priče*
- Petra Kovač Konrad, Jonathan Gabris, Tomislav Flajpan, Marko Studen: *Speleoronilačka istraživanja Miljacke IV, NP Krka*
- Petra Kovač Konrad, Jonathan Gabris, Tomislav Flajpan, Marko Studen, Dušan Jelić: *Biospeleološka i speleoronilačka istraživanja izvora Omble*

- Lovel Kukuljan: *Izazovi istraživanja velikih speleoloških objekata – primjer Muda labudova*
- Tvrtko Dražina, Natalija Sudar, Branko Jalžić: *Podzemna fauna i tipski lokaliteti – treći dio*
- Krešimir Raguž, Neven Šuica, Nataša Cvitanović, Hrvoje Cvitanović: *Arheološka istraživanja brončanodobnog nalazišta Bobinac-Kozerine špilje iznad Sinca u Lici*
- Dalibor Paar: *Istraživači 21. stoljeća – popularizacija speleologije na Zemlji i u svemiru*
- Tihomir Kovačević, Marsela Alić: *Velesov Hram*
- Popis postera na Skupu speleologa Hrvatske 2022. godine:
- Teo Barišić, Aida Barišić: *Speleološka istraživanja u jami Duša, rujan 2021. – studeni 2022.*
- Teo Barišić, Aida Barišić: *Speleološka istraživanja u Jamskom sustavu Crnopac rujan 2021. – studeni 2022.*
- Teo Barišić: *Speleološka istraživanja u općini Rogoznica*
- Stipan Dilber, Domagoj Madunić, Mate Radoš, Andrija Bartulić, Roman Ozimec, Josip Marković, Damir Basara, Sašo Finžgar, Lada Lukić Bilela: *Dahna*
- Marina Grandić: *Od otkrića do*

sifona u jami Nedam (-1335 m)

- Branko Jalžić, Natalija Sudar, Ante Gracin, Zoran Demaria: *Rudnici – špilje otoka Visa*
- Ivor Janković, James C. M. Ahern, Rory Becker, Darko Komšo, Lia Vidas, Siniša Radović: *Arheološka istraživanja nalazišta Abri Kontija 002 (Istra, Hrvatska) u godini 2022.*
- Damir Janton, Nikola Pletikosić: *Sustavna speleološka istraživanja Srednjeg Velebita (2015. – 2022.)*
- Tomislav Kurečić, Valentina Hajek-Tadesse, Lara Wacha, Marija Horvat, Nina Trinajstić, Ivan Mišur, Ivan, Paško Visković, Filip Šarc, Branko Jalžić, Filip Belak, Nicola Rossi, Darko Rubić, Matej Radanović, Zoran Zrna: *Klastični sedimenti i sub-recentna mikrofauna s dna jame Njemice (Biokovo, Hrvatska)*
- Darko Maršanić, Lovel Kukuljan: *100. godišnjica istraživanja Jame kod Rašpora*
- Lea Ružanović, Valentino Mihalić, Ana-Marija Bogner, Vida Zrnčić: *Istraživanje šišmiša u speleološkim objektima PP Žumberak – Samoborsko gorje*
- Natalija Sudar, Branko Jalžić, Damir Basara, Paško Visković: *Speleološka, speleoronilačka i biospeleološka istraživanja kaverni u tunelu Krotuša i izvora Klokun*
- Branko Šumonja, Marija Čargonja, Darko Mekterović, Diana Mance, Gordana Žauhar, Nina Trinajstić, Lovel Kukuljan, Vlatko Brčić: *Monitoring koncentracije radona u Šparožnoj pećini*

Na Skupu je tradicionalno održan i natječaj za izbor najbolje speleološke fotografije i SpeleoFilmFestival. Na natječaj su se prijavili: Damir Basara, Petra Kovač-Konrad, Damir Janton, Tin Rožman, Dario Maršinić, Dora Kermek i Nenad Buzjak. Izloženo je deset fotografija po izboru stručnog žirija te su sudionici mogli glasati za njihov izbor. Tin Rožman osvojio je nagradu za prvo mjesto po odluci stručnog povjerenstva i nagradu

publike. Na SpeleoFilmFestivalu prikazivana je retrospektiva hrvatskih speleoloških filmova.

Nakon predavanja održano je natjecanje na speleopoligonu. Navečer je održan koncert VIS Breskvice.

U nedjelja 6. studenog u jutarnjim su satima bili sastanci speleoloških organizacija. Organiziran je i izlet u rudnik Sv. Barbare u Rudama.

U subotu i nedjelju za sve je sudionike bio organiziran ručak. Na Skupu bilo je prijavljeno 240 osoba iz 38 speleoloških društava iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije i Slovenije. Popis društava i broj sudionika po društvima koji su sudjelovali prema popisu zaprimljenih kotizacija:

Organizatori: Udruga Breganja 4, Speleološki klub Samobor 20

Iz Hrvatske: Speleološki odsjek HPD „Željezničar” 29, Speleološki odsjek PDS „Velebit” 27, Speleološki klub „Ozren Lukić” 18, Speleološka udruga „Estavela” 18, Speleološki odsjek „Liburnija” PD „Paklenica” 13, Hrvatsko biospeleološko društvo 11, Speleološki odsjek HPD „Sv. Mihovil” 7, Osmica Karlovac 7, Speleološka

udruga „Kraševski zviri” 6, Dinaridi – Društvo za istraživanja i snimanja krških fenomena „Zagreb” 5, Speleološki odsjek PD Profunda – Brač 5, Speleološki klub „Ursus spelaeus” 4, Speleološko društvo Underground 3, Speleološko društvo „Karlovac” 3, Speleološki odsjek HPD „Sniježnica” 3, Speleološko društvo Meander 3, Speleoklub „HAD” 2, Speleološko društvo „Proteus” 2, Speleološko društvo „Istra” 2, Speleološka udruga Međimurje 2, Speleološko društvo „Čićarija” 1, Društvo za istraživanje krša – Freatik 1, Speleološko društvo „Špiljar” 1, Speleološko društvo „Veles” 1, Speleološki odsjek HPD Ante Bedalov 1, Sportsko ribolovno društvo Luben 1.

Iz Bosne i Hercegovine: Speleološko društvo Mijatovi dvori 7, Speleološko društvo Herceg 3, Biospeleološko društvo BiH 1.

Iz Srbije: Akademski speleološko-alpinistički klub ASAK 3

Iz Slovenije: Društvo za raziskovanje jam Ljubljana 2, Jamarska sekcija pri Planinskem društvu Tolmin 1, Jamarski klub Novo Mesto 1, Jamarsko društvo Carinium Kranj 1.